रिावमहिम्नः स्तोत्रम्

॥ शिवमहिम्नः स्तोत्रम्॥

महिम्नः पारं ते परमविदुषो यद्यसदृशी स्तुतिर्ब्रह्मादीनामपि तद्वसन्नास्त्विय गिरः। अथाऽवाच्यः सर्वः स्वमितपरिणामाविध गृणन् ममाप्येष स्तोत्रे हर निरपवादः परिकरः॥१॥

अतीतः पन्थानं तव च महिमा वाड्यनसयोः अतद्-व्यावृत्त्या यं चिकतमभिधत्ते श्रुतिरिप। स कस्य स्तोतव्यः कतिविधगुणः कस्य विषयः पदं त्वर्वाचीने पतित न मनः कस्य न वचः॥२॥

मधुस्फीता वाचः परमममृतं निर्मितवतः तव ब्रह्मन् किं वागपि सुरगुरोर्विस्मयपदम्। मम त्वेतां वाणीं गुणकथनपुण्येन भवतः पुनामीत्यर्थेऽस्मिन् पुरमथन बुद्धिर्व्यवसिता॥३॥

तवैश्वर्यं यत्तज्ञगदुदयरक्षाप्रलयकृत् त्रयीवस्तु व्यस्तं तिसृषु गुणभिन्नासु तनुषु। अभव्यानामस्मिन् वरद् रमणीयामरमणीम् विहन्तुं व्याक्रोशीं विद्धत इहैके जडिधयः॥४॥

किमीहः किं कायः स खलु किमुपायस्त्रिभुवनम् किमाधारो धाता सृजति किमुपादान इति च। अतर्कोश्वर्ये त्वय्यनवसर दुःस्थो हतिधयः कुतर्कोऽयं कांश्चिन्सुखरयति मोहाय जगतः॥५॥

अजन्मानो लोकाः किमवयववन्तोऽपि जगताम् अधिष्ठातारं किं भवविधिरनादृत्य भवति। अनीशो वा कुर्याद्भवनजनने कः परिकरो यतो मन्दास्त्वां प्रत्यमरवर संशेरत इमे॥६॥

त्रयी साङ्क्षं योगः पशुपितमतं वैष्णविमिति प्रिमिन्ने प्रस्थाने परिमद्मदः पथ्यमिति च। रुचीनां वैचित्र्यादजुकुटिल नानापथजुषाम् नृणामेको गम्यस्त्वमिस पयसामर्णव इव॥७॥ महोक्षः खट्वाङ्गं परशुरजिनं भस्मफणिनः कपालं चेतीयत्तव वरद् तन्त्रोपकरणम्। सुरास्तां तामृद्धिं द्धित तु भवद्भूप्रणिहिताम् न हि स्वात्मारामं विषयमृगतृष्णा भ्रमयति॥८॥

ध्रुवं कश्चित् सर्वं सकलमपरस्त्वद्ध्रुविमम् परो ध्रौव्याऽध्रौव्ये जगित गदित व्यस्तविषये। समस्तेऽप्येतिस्मन् पुरमथन तैर्विस्मित इव स्तुवन् जिह्नेमि त्वां न खलु ननु धृष्टा मुखरता॥९॥

तवैश्वर्यं यत्नाद्-यदुपरि विरिश्चिर्हरिरधः परिच्छेतुं यातावनिलमनलस्कन्धवपुषः। ततो भक्तिश्रद्धा-भरगुरु-गृणद्भां गिरिश यत् स्वयं तस्थे ताभ्यां तव किमनुवृत्तिर्न फलति॥१०॥

अयत्नादासाद्य त्रिभुवनमवैरव्यतिकरम् दशास्यो यद्घाहूनभृत-रणकण्डू-परवशान्। शिरःपद्मश्रेणी-रचितचरणाम्भोरुहबलेः स्थिरायास्त्वद्भक्तेस्त्रिपुरहर विस्फूर्जितमिदम्॥११॥

अमुष्य त्वत्सेवा-समधिगतसारं भुजवनम् बलात् कैलासेऽपि त्वद्धिवसतौ विक्रमयतः। अलभ्यापातालेऽप्यलसचलिताङ्गुष्ठशिरसि प्रतिष्ठा त्वय्यासीद्-ध्रुवमुपचितो मुह्यति खलः॥१२॥

यदृद्धिं सुत्राम्णो वरद् परमोचैरिप सतीम् अधश्चके बाणः परिजनविधेयत्रिभुवनः। न तच्चित्रं तस्मिन् वरिवसितरि त्वचरणयोः न कस्याप्युन्नत्यै भवति शिरसस्त्वय्यवनतिः॥१३॥

अकाण्ड-ब्रह्माण्ड-क्षयचिकत-देवासुरकृपा विधेयस्याऽऽसीद्-यस्त्रिनयन विषं संहृतवतः। स कत्माषः कण्ठे तव न कुरुते न श्रियमहो विकारोऽपि श्लाघ्यो भुवन-भयभङ्ग-व्यसनिनः॥१४॥

असिद्धार्था नैव कचिदिप सदेवासुरनरे निवर्तन्ते नित्यं जगित जियनो यस्य विशिखाः। स पश्यन्नीश त्वामितरसुरसाधारणमभूत् स्मरः स्मर्तव्यात्मा न हि विशिषु पथ्यः परिभवः॥१५॥ मही पादाघाताद्-व्रजित सहसा संशयपदम् पदं विष्णोभ्राम्यद्भुज-परिघ-रुग्ण-ग्रहगणम्। मुहुद्यौदौंस्थ्यं यात्यनिभृत-जटा-ताडित-तटा जगद्रक्षाये त्वं नटिस ननु वामैव विभुता॥१६॥

वियद्व्यापी तारागण-गुणित-फेनोद्गम-रुचिः प्रवाहो वारां यः पृषतलघुदृष्टः शिरसि ते। जगद्वीपाकारं जलधिवलयं तेन कृतमिति अनेनैवोन्नेयं धृतमहिम दिव्यं तव वपुः॥१७॥

रथः क्षोणी यन्ता रातधृतिरगेन्द्रो धनुरथो रथाङ्गे चन्द्राकौँ रथ-चरण-पाणिः रार इति। दिधक्षोस्ते कोऽयं त्रिपुरतृणमाडम्बर-विधिः विधेयैः क्रीडन्त्यो न खलु परतन्त्राः प्रभुधियः॥१८॥

हरिस्ते साहस्रं कमलबलिमाधाय पदयोः यदेकोने तस्मिन् निजमुदहरन्नेत्रकमलम्। गतो भक्त्युद्रेकः परिणतिमसौ चक्रवपुषा त्रयाणां रक्षायै त्रिपुरहर जागर्ति जगताम्॥ १९॥

कतौ सुप्ते जायत् त्वमिस फलयोगे कतुमताम् क कर्म प्रध्वस्तं फलित पुरुषाराधनमृते। अतस्त्वां सम्प्रेक्ष्य कतुषु फलदान-प्रतिभुवम् श्रुतौ श्रद्धां बध्वा दृढपरिकरः कर्मसु जनः॥२०॥

कियादक्षो दक्षः क्रतुपतिरधीशस्तनुभृताम् ऋषीणामार्त्विज्यं शरणद् सदस्याः सुरगणाः। क्रतुभ्रंशस्त्वत्तः क्रतुफल-विधान-व्यसनिनः ध्रुवं कर्तुं श्रद्धा विधुरमभिचाराय हि मखाः॥२१॥

प्रजानाथं नाथ प्रसभमभिकं स्वां दुहितरम् गतं रोहिद्भूतां रिरमयिषुमृष्यस्य वपुषा। धनुष्पाणेर्यातं दिवमपि सपत्राकृतममुम् त्रसन्तं तेऽद्यापि त्यजति न मृगव्याधरभसः॥२२॥

स्वलावण्याशंसा धृतधनुषमह्नाय तृणवत् पुरः ष्ठुष्टं दृष्ट्वा पुरमथन पुष्पायुधमपि। यदि स्त्रेणं देवी यमनिरत-देहार्ध-घटनात् अवैति त्वामद्धा बत वरद मुग्धा युवतयः॥२३॥ इमशानेष्वाक्रीडा स्मरहर पिशाचाः सहचराः चिता-भस्मालेपः स्त्रगपि नृकरोटी-परिकरः। अमङ्गल्यं शीलं तव भवतु नामैवमखिलम् तथाऽपि स्मर्तृणां वरद परमं मङ्गलमसि॥२४॥

मनः प्रत्यक् चित्ते सविधमविधायात्त-मरुतः प्रहृष्यद्रोमाणः प्रमद्-सिललोत्सङ्गति-दृशः। यदालोक्याऽऽह्णादं हृद् इव निमज्यामृतमये दुधत्यन्तस्तत्त्वं किमपि यमिनस्तत् किल भवान्॥२५॥

त्वमर्कस्त्वं सोमस्त्वमिस पवनस्त्वं हुतवहः त्वमापस्त्वं व्योम त्वमु धरणिरात्मा त्विमिति च। परिच्छिन्नामेवं त्विय परिणता बिभ्रति गिरम् न विद्मस्तत्तत्त्वं वयिमह तु यत् त्वं न भविस॥२६॥

त्रयीं तिस्रो वृत्तिस्त्रिभुवनमथो त्रीनिप सुरान् अकाराद्यैर्वणैस्त्रिभिरभिद्धत् तीर्णविकृति। तुरीयं ते धाम ध्वनिभिरवरुन्धानमणुभिः समस्तव्यस्तं त्वां शरणद् गृणात्योमिति पदम्॥२७॥

भवः शर्वों रुद्रः पशुपितरथोग्रः सहमहान् तथा भीमेशानाविति यदिभधानाष्टकमिदम्। अमुष्मिन् प्रत्येकं प्रविचरित देव श्रुतिरिप प्रियायास्मै धाम्ने प्रणिहित-नमस्योऽस्मि भवते॥ २८॥

नमो नेदिष्ठाय प्रियद्व द्विष्ठाय च नमः नमः क्षोदिष्ठाय स्मरहर महिष्ठाय च नमः। नमो वर्षिष्ठाय त्रिनयन यविष्ठाय च नमः नमः सर्वस्मै ते तद्दिमतिसर्वाय च नमः॥२९॥

बहुलरजसे विश्वोत्पत्तौ भवाय नमो नमः प्रबलतमसे तत् संहारे हराय नमो नमः। जनसुखकृते सत्त्वोद्रिक्तौ मृडाय नमो नमः प्रमहसि पदे निस्त्रेगुण्ये शिवाय नमो नमः॥३०॥

कृश-परिणति-चेतः क्लेशवश्यं क चेदम् क च तव गुण-सीमोल्लिङ्घिनी शश्वदृद्धिः। इति चिकतममन्दीकृत्य मां भक्तिराधाद्-वरद् चरणयोस्ते वाक्य-पुष्पोपहारम्॥३१॥ असितगिरिसमं स्यात् कज्जलं सिन्धुपात्रे सुरतरुवर-शाखा लेखनी पत्रमुर्वी। लिखति यदि गृहीत्वा शारदा सर्वकालम् तद्पि तव गुणानामीश पारं न याति॥३२॥

असुर-सुर-मुनीन्द्रैरर्चितस्येन्दुमौलेः ग्रथित-गुणमहिम्नो निर्गुणस्येश्वरस्य। सकल-गण-वरिष्ठः पुष्पदन्ताभिधानः रुचिरमलघुवृत्तेः स्तोत्रमेतच्चकार॥३३॥

अहरहरनवद्यं धूर्जिटेः स्तोत्रमेतत् पठित परमभक्त्या शुद्धिचत्तः पुमान् यः। स भवित शिवलोके रुद्रतुल्यस्तथाऽत्र प्रचुरतर-धनायुः पुत्रवान् कीर्तिमांश्च॥३४॥

महेशान्नापरो देवो महिम्नो नापरा स्तुतिः। अघोरान्नापरो मन्त्रो नास्ति तत्त्वं गुरोः परम्॥३५॥

दीक्षा दानं तपस्तीर्थं ज्ञानं यागादिकाः कियाः। महिम्नस्तव पाठस्य कलां नार्हन्ति षोडशीम्॥३६॥

कुसुमद्शन-नामा सर्वगन्धर्वराजः शशिधरवर-मौलेर्देवदेवस्य दासः। स खलु निजमहिम्नो भ्रष्ट एवास्य रोषात् स्तवनमिद्मकाषींदु-दिव्य-दिव्यं महिम्नः॥३७॥

सुरगुरुमभिपूज्य स्वर्गमोक्षैकहेतुम् पठित यदि मनुष्यः प्राञ्जलिर्नान्यचेताः। व्रजित शिवसमीपं किन्नरैः स्तूयमानः स्तवनमिदममोघं पुष्पदन्तप्रणीतम्॥३८॥

आसमाप्तमिदं स्तोत्रं पुण्यं गन्धर्वभाषितम्। अनौपम्यं मनोहारि सर्वमीश्वरवर्णनम्॥३९॥ इत्येषा वाङ्मयी पूजा श्रीमच्छङ्करपादयोः। अर्पिता तेन देवेशः प्रीयतां मे सदाशिवः॥४०॥ तव तत्त्वं न जानामि कीदृशोऽसि महेश्वर। यादृशोऽसि महादेव तादृशाय नमो नमः॥४१॥ शिवमहिम्नः स्तोत्रम् 6

एककालं द्विकालं वा त्रिकालं यः पठेन्नरः। सर्वपापविनिर्मुक्तः शिवलोके महीयते॥४२॥

श्री-पुष्पदन्त-मुखपङ्कज-निर्गतेन स्तोत्रेण किल्बिष-हरेण हरप्रियेण। कण्ठस्थितेन पठितेन समाहितेन सुप्रीणितो भवति भूतपतिर्महेशः॥४३॥

॥ इति श्री-पुष्पद्न्तविरचितं श्री-शिवमहिम्नः स्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

This stotra can be accessed in multiple scripts at: $\label{lem:http://stotrasamhita.net/wiki/Shiva_Mahimna_Stotram}.$

By generated on February 1, 2025

Downloaded from Ahttp://stotrasamhita.github.io OStotraSamhita | Credits